

Αιτιολογική έκθεση

Στο σχέδιο νόμου «Ρυθμίσεις άμεσων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των βαθμίδων της εκπαίδευσης και της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

A. Επί της Αρχής:

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα ελληνικά Α.Ε.Ι., όπως και η ελληνική κοινωνία συνολικά, βρίσκονται τα τελευταία χρόνια αντιμέτωπα με μια πρωτοφανή κρίση η οποία αποτυπώνεται ανάγλυφα στη σημαντική μείωση της κρατικής επιχορήγησης, στη σοβαρή υποστελέχωση του διδακτικού και λοιπού προσωπικού σε σύγκριση με τους διεθνείς δείκτες, αλλά και στη φυγή νέων επιστημόνων στο εξωτερικό οι οποίοι αποτελούν σημαντικότατο κεφάλαιο για τα ελληνικά Α.Ε.Ι. και τη χώρα. Μολονότι τα ελληνικά πανεπιστήμια στην πλειονότητά τους εξακολουθούν να συμπεριλαμβάνονται στο 5% της παγκόσμιας κατάταξης σύμφωνα με το Ισπανικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Consejo Superior de Investigaciones Cientificas (CSIC), έχουν υποχωρήσει παρόλα αυτά δεκάδες θέσεις από το 2011-12 και μετά.

Αναγνωρίζεται ότι τα ελληνικά Α.Ε.Ι., χάρη στην αυτοθυσία και στον πατριωτισμό του έμψυχου δυναμικού τους, καταβάλλουν διαρκή και αγωνιώδη προσπάθεια ώστε να συνεχίσουν να λειτουργούν χωρίς εκπτώσεις στο εκπαιδευτικό και ερευνητικό τους έργο. Ωστόσο, οι καθημερινές δυσκολίες οργάνωσης και λειτουργίας είναι πολλές φορές ανυπερβλήτες. Οι δυσλειτουργίες που παρατηρούνται δεν σχετίζονται μόνο με τις εξαιρετικά δύσκολες οικονομικές συνθήκες, αλλά και με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο το οποίο υπονομεύει την ομαλή λειτουργία των Ιδρυμάτων, την ακαδημαϊκή ελευθερία και την αξιοπρέπεια της ακαδημαϊκής κοινότητας και, κυρίως, τον κρίσιμο ρόλο τους στην προσπάθεια ανασυγκρότησης της χώρας.

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, προωθούνται ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων που θα συντελέσουν στην θεραπεία των προβλημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή των ν.4009/2011, ν.4076/2012, ν.4115/2013, ν.4132/2013, ν.4142/2013, ν.4178/2013, ν.4186/2013, ν.4203/2014, ν.4225/2014, ν.4235/2014, ν.4264/2014, ν.4281/2014, ν.4283/2014, ν.4301/2014, ν.4310/2014, ν.4316/2014. Το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί ένα μεταβατικό στάδιο έως την κατάθεση του νέου θεσμικού πλαισίου το οποίο θα προκύψει από δημόσιο και καθολικό διάλογο με τα Ιδρύματα και τους εμπλεκόμενους φορείς αλλά και την κοινωνία. Ο διάλογος αυτός θα έχει στόχο την ενδυνάμωση των δημόσιων, δωρεάν και δημοκρατικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων τα οποία θα επεξεργάζονται λύσεις με στόχο την κοινωνική πρόοδο, θα συμβάλλουν με αξιοπιστία και επάρκεια στην προσπάθεια για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και θα υπηρετούν τις πολλαπλές και σύνθετες κοινωνικές ανάγκες στην κρίσιμη ιστορική περίοδο. Σε αυτό το περιβάλλον διαλόγου το ακαδημαϊκό άσυλο αποτελεί πηγή δημοκρατίας, με ελεύθερη σκέψη και έκφραση και σεβασμό στις δημοκρατικές ελευθερίες. Εξάλλου, η Ανώτατη Εκπαίδευση έχει καθήκον να αποτελεί το χώρο όπου η γνώση δεν θα περιορίζεται

σε μία εργαλειακή λειτουργία αλλά θα μετατρέπεται σε μέσο απόκτησης κοινωνικής συνείδησης χειραφέτησης, τόσο σε προσωπικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Είναι προφανές ότι πρέπει να δοθεί επαρκής χρόνος για να συζητηθούν και να αποκρυσταλλωθούν οι κύριες κατευθύνσεις μιας τέτοιας προσπάθειας. Η συνολική αναδιάρθρωση πρέπει να απαντά στα ερωτήματα πώς και για ποιο σκοπό εκπαιδεύονται οι νέοι στα Α.Ε.Ι., προς όφελος τίνος και με ποιο στόχο γίνεται η έρευνα μέσα σ' αυτά, καθώς και τι είδους γνώση και ιδεολογία παράγουν. Πρέπει να απαντήσουμε με έμφαση κατά πόσο θα οικοδομήσουμε μια σωστή εκπαίδευση προς όφελος του συνόλου της κοινωνίας και εάν και σε ποια κατεύθυνση και στο πλαίσιο ποιας στόχευσης θα αναπτυχθούν οι επιστήμες. Επίσης αναγκαίο είναι να διαμορφώσουμε μια Παιδεία με στόχο την ενδυνάμωση των δημοκρατικών ελευθεριών, της ελεύθερης επιστημονικής δημιουργίας και σκέψης -καταλύτη για την εξέλιξη της επιστήμης- απορρίπτοντας τον αυταρχισμό, τον κατακερματισμό και την αποσπασματική, ατομικιστική, συγκρότηση των σπουδών με συνεπακόλουθες αρνητικές επιδράσεις όσον αφορά στην επίτευξη της συλλογικής στάσης απέναντι στα καθημερινά προβλήματα.

Το σχέδιο νόμου, ως μεταβατικό πλαίσιο, δεν επιλύει συνολικά τα θέματα που αφορούν την Ανώτατη Εκπαίδευση, αλλά παρεμβαίνει ειδικά στα θέματα που παραβίασαν το συνταγματικά κατοχυρωμένο αυτοδιοίκητο των Ιδρυμάτων και δημιούργησαν σοβαρές δυσλειτουργίες στην ακαδημαϊκή λειτουργία. Επιδίωξη είναι το σχέδιο νόμου να εφαρμοστεί στην μεταβατική περίοδο έτσι ώστε να ξεκινήσει ομαλά η συζήτηση με τους ανθρώπους της επιστήμης και της εκπαίδευσης, τους εργαζόμενους στα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ και τους φοιτητές για μια συνολική και ουσιαστική αναδιάρθρωση που θα οδηγήσει στη δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας. Για να υπάρξει, όμως, ο κατάλληλος χρόνος για βαθιές αλλαγές, είναι αναγκαίο να απεγκλωβιστούν τα Α.Ε.Ι. από συνθήκες που πρόδηλα δυσκολεύουν την καθημερινή ακαδημαϊκή ζωή και αναπαράγουν -αντί να επιλύουν- προβλήματα.

Οι διατάξεις του **Κεφαλαίου Α'** περιγράφουν τους ορισμούς για την εφαρμογή του παρόντος και εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν στα μονοπρόσωπα και συλλογικά Όργανα διοίκησης των Α.Ε.Ι., καθώς και την επανασύσταση της Σχολής, του Τμήματος και του Τομέα με αρμοδιότητες που τους αντιστοιχούν σύμφωνα με την ακαδημαϊκή εμπειρία και τη διεθνή πρακτική, δίνοντας έμφαση στον εκδημοκρατισμό της λειτουργίας τους.

Η εκλογή των Πρυτανικών Αρχών με τη διαδικασία προεπιλογής από το Συμβούλιο Ιδρύματος αποτέλεσε την αιχμή του δόρατος για τη συρρίκνωση και αλλοίωση της Δημοκρατίας στα Α.Ε.Ι. Η δυνατότητα προεπιλογής -ακόμη και μόνο ενός υποψηφίου- από το Συμβούλιο Ιδρύματος και ο αποκλεισμός μεγάλων τμημάτων της ακαδημαϊκής κοινότητας από το εκλογικό σώμα, καταστρατήγησε το θεμελιώδες δικαίωμα του «εκλέγειν και εκλέγεσθαι», συνιστώντας όχι μόνο ακαδημαϊκή αλλά και δημοκρατική εκτροπή. Στην ίδια κατεύθυνση, η συγκέντρωση εξουσιών στα μονοπρόσωπα όργανα αφαιρεί τη δυνατότητα συμμετοχής των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στην καθημερινή λειτουργία των Ιδρυμάτων και τελικά συντελεί στη συνεχή απομείωση των δημοκρατικά κεκτημένων δικαιωμάτων τους. Συνοπτικά, η λειτουργία των Συμβουλίων Ιδρύματος, ως θεσμός και προφανώς όχι ως συμβολή των φυσικών προσώπων που τα συγκρότησαν, αποτελεί τον βασικό πυλώνα κατεδάφισης και κατασυκοφάντησης των ελληνικών Α.Ε.Ι.

Η ηλεκτρονική ψήφος υπήρξε καθοριστικής σημασίας στη συνολική απομείωση της δημοκρατίας και συνετέλεσε στην απομάκρυνση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας από τις συλλογικές διεργασίες βλάπτοντας σημαντικά την άμεση αντιπροσώπευση.

Η λειτουργία των Σχολών και Τμημάτων με τους νόμους 4009/2011, 4076/2012 και τις αναθεωρήσεις τους οδηγεί σε συνεχή αδιέξοδα κυρίως ως προς τη σύσταση και λειτουργία των συλλογικών οργάνων και των αρμοδιοτήτων τους. Πιο συγκεκριμένα, παρότι τα Τμήματα ορίζονται ως οι βασικές ακαδημαϊκές μονάδες των Ιδρυμάτων, δεν έχουν τη δυνατότητα κατάρτισης Προγράμματος Σπουδών που να καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της επιστήμης που θεραπεύουν και επομένως αδυνατούν να χαράξουν εκπαιδευτική και ερευνητική στρατηγική. Από την άλλη πλευρά, οι Σχολές ενώ δεν καλύπτουν το γνωστικό αυτό αντικείμενο, έχουν εντούτοις αναλάβει να διευθύνουν τη λειτουργία των σπουδών, την ανάπτυξη της έρευνας και τελικά να καθορίζουν τη φυσιογνωμία του εκπαιδευτικού και ερευνητικού αποτελέσματος. Επιπλέον, η απενεργοποίηση της λειτουργίας των Τομέων στα Τμήματα οδηγεί σε σημαντικές δυσλειτουργίες και τελικά στην πλήρη αποδιοργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Το παρόν σχέδιο νόμου το οποίο υποβάλλεται στη Βουλή προς ψήφιση, επιχειρεί να αποκαταστήσει μείζονα ζητήματα στην ακαδημαϊκή οργάνωση και λειτουργία όπως οι έννοιες του αυτοδιοίκητου, της δημοκρατίας και της ακαδημαϊκής ελευθερίας στα Α.Ε.Ι. που παραβιάστηκαν κατάφωρα από τους νόμους 4009/2011, 4076/2012 και τις τροποποιήσεις τους. Προωθεί τον εκδημοκρατισμό των Α.Ε.Ι. μέσω της λήψης μέτρων για α) την άσκηση διοίκησης από μονοπρόσωπα και συλλογικά όργανα τα οποία θα εκλεγούν μέσω της καθολικής συμμετοχής όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, β) την επανασύσταση της Σχολής, του Τμήματος και του Τομέα με επιστημονικά κριτήρια σύμφωνα με την ακαδημαϊκή εμπειρία και τη διεθνή πρακτική και γ) τη διεύρυνση του αριθμού των μελών στα εκλεκτορικά σώματα για την εξέλιξη ή εκλογή μελών ΔΕΠ.

Καταργείται το Συμβούλιο Ιδρύματος το οποίο συστάθηκε με το άρθρο 8 του ν.4009/2011 (Α' 195) και η διοίκηση στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, τη Σύγκλητο και το Πρυτανικό Συμβούλιο. Επιτυγχάνεται έτσι η θεραπεία των προβλημάτων που προέκυψαν από τον υφιστάμενο νόμο κατά την εκλογή μονοπρόσωπων οργάνων (Πρύτανη, Κοσμητόρα) για τα οποία είχε νομοθετηθεί η εκλογή τους με την προεπιλογή των υποψηφίων και τελικά οδήγησε σε αποκλεισμούς. Όλα τα Ιδρύματα υποχρεούνται να εκλέξουν μονοπρόσωπα και συλλογικά όργανα μέχρι τις 31.07.2016, δηλαδή μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα που δεν θα δημιουργήσει προβλήματα στην ακαδημαϊκή λειτουργία και με σκοπό την ομοιομορφία στο μοντέλο διοίκησης των Α.Ε.Ι. Παρότι το σχέδιο νόμου προωθεί την εφάπαξ πρυτανική θητεία, δίνει τη δυνατότητα επανεκλογής των Πρυτάνεων οι οποίοι δεν ολοκλήρωσαν τη θητεία τους βάσει του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Με τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζονται και οι εύλογες ενστάσεις για το μειωμένο κύρος των Πρυτανικών Αρχών οι οποίες ουσιαστικά εκλέχτηκαν από τμήμα της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στην ίδια κατεύθυνση, και με γνώμονα την αποτελεσματικότερη λειτουργία των οργάνων και την επαναφορά της ομαλότητας, μεταφέρονται αρμοδιότητες από τα μονοπρόσωπα όργανα στα συλλογικά και επιπλέον επαναφέρεται η λειτουργία του Πρυτανικού Συμβουλίου. Η παρέμβαση αυτή προωθείται επειδή η μέχρι τώρα κατάργηση του Πρυτανικού Συμβουλίου είχε ως αποτέλεσμα την

επιβάρυνση της λειτουργίας της Συγκλήτου από πληθώρα γραφειοκρατικών προβλημάτων. Επειδή η συμμετοχή και η συνευθύνη όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη λήψη των αποφάσεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία των Α.Ε.Ι., το σχέδιο νόμου προωθεί την καθολική συμμετοχή όλων των μερών της ακαδημαϊκής κοινότητας -μέσω των οικείων συλλογικών τους οργάνων- και εξασφαλίζει έτσι την εκπροσώπησή τους στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Ιδρύματος, των Σχολών και των Τμημάτων. Η προσέγγιση αυτή στοχεύει και καλλιεργεί τη διαμόρφωση σκεπτόμενων και ενεργών ανθρώπων στους οποίους στηρίζεται η ίδια η Δημοκρατία. Για τις διαδικασίες εκλογής, η ηλεκτρονική ψηφοφορία καταργείται ρητά.

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου ορίζει ότι η Σχολή καλύπτει μια ενότητα συγγενών επιστημονικών κλάδων και εξασφαλίζει τη διεπιστημονική προσέγγισή τους διά της διδασκαλίας και έρευνας. Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική και ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος οδηγεί σε ένα ενιαίο, αδιάσπαστο τίτλο σπουδών. Το Τμήμα αποτελείται από Τομείς οι οποίοι αποτελούν τις βασικές εκπαιδευτικές μονάδες σε συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο και στο σύνολό τους συγκροτούν το ενιαίο γνωστικό πεδίο του Τμήματος.

Επίσης, εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν ένα νέο πλαίσιο για την εκλογή ή την εξέλιξη των μελών ΔΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη προβληματικές καταστάσεις που δημιούργησε ο υφιστάμενος νόμος με τις επταμελείς επιτροπές αξιολόγησης, όπως α) η εκλογή μέλους ΔΕΠ μόλις από τρία μέλη, καθώς αρκούσαν τέσσερα μέλη για τη διασφάλιση της απαρτίας της επιτροπής, β) αντικατάσταση της εισηγητικής έκθεσης από πρακτικό και γ) με τη συνολικότερη ακαδημαϊκή υποβάθμιση των κριτηρίων και διαδικασιών αξιολόγησης του επιστημονικού έργου των υποψηφίων. Πιο συγκεκριμένα, το σχέδιο νόμου διευρύνει τη σύνθεση του εκλεκτορικού σώματος (Ε.Σ.) με στόχο την βελτίωση της επιστημονικής και θεσμικής λειτουργίας του, ενώ ορίζει ρητά ότι οι συνεδριάσεις του πραγματοποιούνται από κοινού με τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Επιπλέον, με γνώμονα την εύρυθμη οργάνωση και λειτουργία των Ιδρυμάτων, τροποποιείται το θεσμικό πλαίσιο μετακλήσεων μελών ΔΕΠ κάθε βαθμίδας και απαιτείται πλέον η σαφής τεκμηρίωση για την αναπλήρωση του διδακτικού έργου του μετακαλούμενου. Η απόφαση για τη διαδικασία μετάκλησης λαμβάνεται τη Γ.Σ. του Τμήματος, ενώ η διαδικασία μετάκλησης δεν επιτρέπεται προς Α.Ε.Ι. των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Τέλος, εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν στη φοιτητική ιδιότητα και στις σπουδές.

ΕΡΕΥΝΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί επείγουσα νομοθετική παρέμβαση και στους τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της ανάπτυξης της Καινοτομίας. Η παρέμβαση αυτή είναι απαραίτητη προκειμένου να αντιμετωπιστούν μείζονα λειτουργικά προβλήματα και ταυτόχρονα να διορθωθούν αμφισιμίες και θεσμικά κενά τα οποία δημιουργήθηκαν μετά την ψήφιση του ν.4310/2014.

Οι διατάξεις που προτείνονται συνιστούν ένα πρώτο βήμα στη διαμόρφωση ενός νέου θεσμικού πλαισίου, σύμφωνα με τη γενικότερη στρατηγική της κυβέρνησης για την καλύτερη αξιοποίηση του υπάρχοντος επιστημονικού δυναμικού και τη διασύνδεση της Έρευνας με την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Η τελική διαμόρφωση και η υλοποίησή τους, που προϋποθέτει διάλογο και ανταλλαγή απόψεων με τους φορείς της ερευνητικής και της πανεπιστημιακής κοινότητας, αποβλέπει στη στήριξη του έργου που έχει παραχθεί μέχρι τώρα στα πεδία της γνώσης και του πολιτισμού. Παράλληλα, τα νέα μέτρα στοχεύουν στην άμεση αντιμετώπιση των συνεπειών των μνημονιακών πολιτικών, που έχουν κυριολεκτικά καταρρακώσει τον ερευνητικό ιστό της χώρας και έχουν οδηγήσει μεγάλο αριθμό νέων επιστημόνων σε αναγκαστική μετανάστευση.

Οδηγός και βάση για την ανάληψη αυτής της πρωτοβουλίας είναι η διαπίστωση ότι, παρ' όλα τα προβλήματα, στη χώρα εξακολουθεί να παράγεται πρωτότυπο και διεθνώς αναγνωρίσιμο έργο. Το έργο αυτό είναι καρπός επίμονων προσπαθειών που καταβάλλονται από την ελληνική ερευνητική κοινότητα, η οποία χαρακτηρίζεται από την αφοσίωσή της στην Επιστήμη και την προσήλωσή της στα εκπαιδευτικά της καθήκοντα. Ο ερευνητικός ιστός στηρίζει την εθνική προσπάθεια, για την παραγωγή νέας γνώσης και προβλέπεται να έχει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην ανάκαμψη της εθνικής οικονομίας και την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Πιο συγκεκριμένα, στο **Κεφάλαιο Β'** διατυπώνονται διατάξεις οι οποίες τροποποιούν, αντικαθιστούν, ή καταργούν κύριες διατάξεις του ν.4310/14. Ειδικότερα:

- Αντιμετωπίζονται σοβαρές δυσλειτουργίες και θεσμικά κενά που προέκυψαν από την εφαρμογή του ν.4310/2014 στη λειτουργία των ερευνητικών κέντρων/ινστιτούτων.
- Τροποποιούνται διαδικασίες που αφορούν τον τρόπο λήψης αποφάσεων και τη συγκρότηση οργάνων, για την αποφυγή υπερσυγκέντρωσης εξουσιών και την τόνωση της δημοκρατικής συμμετοχής και ελέγχου (π.χ. ΠΣΕΚ, Επιστημονικά Γνωμοδοτικά Συμβούλια Ινστιτούτων).
- Αντιμετωπίζονται άμεσες εκκρεμότητες και υπάρχουσες ή διαφαινόμενες δυσλειτουργίες στη ροή των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων και στη λειτουργία των ερευνητικών φορέων (π.χ. μητρώο αξιολογητών, κρίσεις/προαγωγές ερευνητών, εκλογή διευθυντών).
- Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια για σηματοδότηση μιας στροφής που ήδη επιχειρείται στην Έρευνα: πρώτον, τη στροφή στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας και δεύτερον, τη σχεδίαση και υλοποίηση ενός συνεκτικού Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη, το οποίο θα πρέπει να αντανακλά τις εθνικές προτεραιότητες, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και σκοπό την έξοδο από την κρίση.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο **Κεφάλαιο Γ'** ρυθμίζονται θέματα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Το ΥΠΟΠΑΙΘ εκτιμά ότι η επιλογή του 50% των θεμάτων των εξετάσεων από την Τράπεζα Θεμάτων κατά την προηγούμενη διετία λειτούργησε ως μέτρο ανάσχεσης της ροής των μαθητών από την είσοδό τους στο λύκειο ως την αποφοίτηση από αυτό, εις βάρος των πλέον ευάλωτων κοινωνικών στρωμάτων. Παράλληλα, η υποχρεωτική χρήση της

Τράπεζας Θεμάτων καταργεί στην πράξη την διδακτική και παιδαγωγική αυτονομία του/της διδάσκοντα/ουσας που έχει άμεση σχέση και πληρέστερη γνώση των ιδιαίτερων αναγκών των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό, αφαιρείται η λειτουργία της Τράπεζας Θεμάτων από τον Εθνικό Οργανισμό Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε) και ανατίθεται η αρμοδιότητα αυτή εξ' ολοκλήρου στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), ως προαιρετικό, συμβουλευτικό εργαλείο για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Οι ρυθμίσεις αυτές εναρμονίζουν τη λειτουργία του Ε.Ο.Ε. ως προς την Τράπεζα Θεμάτων με τις αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν ήδη κατατεθεί σε άλλο νομοσχέδιο του ΥΠΟΠΑΙΘ (το νομοσχέδιο για την «αποτροπή της βίας στα γήπεδα»), με τις οποίες καταργείται η επιλογή θεμάτων των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων των μαθητών των Γενικών Λυκείων και ΕΠΑΛ καθώς και των εξετάσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κατά 50% από την Τράπεζα Θεμάτων.

Αναφορικά με την Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ΑΔΙΠΠΔΕ), απαλείφονται από τις αρμοδιότητές της οι διατάξεις που αφορούν στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων. Η ρύθμιση αυτή εναρμονίζει τη λειτουργία της ΑΔΙΠΠΔΕ με τα υπόλοιπες συναφείς νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν ήδη κατατεθεί σε άλλο νομοσχέδιο του ΥΠΟΠΑΙΘ (το νομοσχέδιο για την «αποτροπή της βίας στα γήπεδα»), με τις οποίες καταργείται το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων. Η κατάργηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων υλοποιεί την προγραμματική δέσμευση του Υπουργείου για ένα σύστημα αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου που δεν θα είναι εργαλείο ιεραρχικής και χρηματοδοτικής διάκρισης των σχολικών μονάδων ή τιμωρητικό εργαλείο μισθολογικής διαφοροποίησης και διοικητικής πειθάρχησης των «υπαλλήλων». Πέραν τούτων, το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων θεωρεί ότι η εγκαθίδρυση ενός συστήματος αποτίμησης του εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού έργου, με δημοκρατικό και συλλογικό τρόπο, ως μια συμμετοχική και δημοκρατική μεθοδολογία διάγνωσης προβλημάτων, αναζήτησης λύσεων και επεξεργασίας προτάσεων και μέτρων για την βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, είναι απαραίτητη. Το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων θα προχωρήσει στην επεξεργασία του παραπάνω πλαισίου με επόμενο νομοθέτημα, ύστερα από ευρεία διαβούλευση με όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής και επιστημονικής κοινότητας.

Επίσης, διευκολύνεται η πρόσληψη των αναπληρωτών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, οι οποίοι με τον ισχύοντα νόμο διαγράφονται από τους πίνακες αναπληρωτών για δύο χρόνια. Με την προτεινόμενη ρύθμιση οι εν λόγω εκπαιδευτικοί διαγράφονται από τους πίνακες μόνον για το σχολικό έτος που διανύεται κατά την ανακοίνωση της πρόσληψης, εφόσον δεν αναλαμβάνουν για οποιονδήποτε λόγο υπηρεσία εντός πέντε ημερών από την ανακοίνωση της πρόσληψής τους ή αναλαμβάνουν υπηρεσία και παραιτούνται κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους.

Ρυθμίζονται για πρώτη φορά ζητήματα εκπαιδευτικού περιεχομένου και ωραρίου των Φροντιστηρίων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και των Κέντρων Ξένων Γλωσσών. Το ΥΠΟΠΑΙΘ θεωρεί ότι ο έλεγχος των Φροντιστηρίων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και των Κέντρων Ξένων Γλωσσών, όπως και των ιδιωτικών σχολείων, σε ό, τι αφορά το αναλυτικό

πρόγραμμα και τις σχέσεις εργασίας των εκπαιδευτικών από το Υπουργείο Παιδείας και δη από τις κατά τόπους Διευθύνσεις είναι αναγκαίος, ώστε να εξασφαλίζονται συνθήκες διδακτικής και παιδαγωγικής επάρκειας, καθώς και νομιμότητας σ' αυτά. Ενδεικτικά, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται παραβίαση σε ευρεία κλίμακα των ημερών διακοπών και αργιών σε Φροντιστήρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών. Η πρακτική αυτή είναι αντιπαιδαγωγική, καθώς οι μαθητές θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις ημέρες αυτές ως ημέρες ανάπαυλας και ψυχαγωγίας και όχι ως χρόνο περαιτέρω επιβάρυνσης του ήδη σκληρού προγράμματός τους. Αποτελεί δε ευθεία παραβίαση των εργασιακών δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, στο πλαίσιο της αποκατάστασης των εργασιακών σχέσεων και του εξορθολογισμού του ελέγχου της εργασιακής κατάστασης των εκπαιδευτικών που εργάζονται σε Φροντιστήρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών θεωρείται απαραίτητος ο καθορισμός του πλήρους ωραρίου τους και της απονομής ενσήμων βάσει του ωραρίου αυτού.

Αντίστοιχα, κατατίθενται και ρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία των ιδιωτικών σχολείων. Το σκεπτικό του ΥΠΟΠΑΙΘ ξεκινά από τη διαπίστωση ότι η μετατροπή πολλών ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων σε οιονεί φροντιστήρια ακυρώνει τη συνταγματικά προστατευόμενη αποστολή τους ως χώρων παροχής δημόσιου αγαθού. Η φροντιστηριοποίησή τους αντιτίθεται στην ουσιαστική αγωγή και Παιδεία που συνταγματικά οφείλουν να παρέχουν, στοχεύει αποκλειστικά στην «κατανάλωση» συγκεκριμένου ποσού ύλης προς εξέταση και συχνά προκαλεί υπερβάσεις της εκπαιδευτικής και της εργατικής νομοθεσίας, λόγω παραβιάσεων στα ωράρια και λόγω της καταστρατήγησης της νομοθεσίας περί διακοπών και αργιών. Παράλληλα, στην πλειονότητα των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων οι εκπαιδευτικοί παρέχουν πρόσθετες υπηρεσίες που συχνά δεν αμείβονται. Με τις ρυθμίσεις που κατατίθενται δίδεται η δυνατότητα στα αντίστοιχα όργανα εκπαιδευτικών και ιδιοκτητών ιδιωτικών σχολείων να προχωρούν σε συνυπογραφή συλλογικών συμβάσεων με καλύτερους όρους εργασίας (μισθολογικούς, θεσμικούς) κατά τα ισχύοντα.

Με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου βελτιώνεται το πλαίσιο λειτουργίας της Ειδικής Εκπαίδευσης, εναρμονίζοντας τα ελληνικά δεδομένα με τις ευρωπαϊκές και Διεθνείς Συμβάσεις για τα δικαιώματα των Αναπήρων. Ιδιαίτερα, με τις ρυθμίσεις αυτές βελτιώνεται η λειτουργία του θεσμού της παράλληλης στήριξης καθώς θεσμοθετείται η συνεργασία των εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης και του λοιπού προσωπικού των σχολείων και η από κοινού συνδιαμόρφωση των προγραμμάτων και άλλων στοιχείων της σχολικής ζωής. Παράλληλα, ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Εκπαίδευσης, καθώς και ζητήματα αναγνώρισης των εκπαιδευτικών τίτλων και των εργασιακών σχέσεων του προσωπικού τους. Τέλος, γίνεται προσαρμογή στην ορολογία της νομοθετικής ρύθμισης που αφορά στην καθ' υπέρβαση εγγραφή των αποφοίτων που έχουν βραβευθεί σε Ολυμπιάδες Μαθηματικών, Πληροφορικής κτλ. στις νέες διατάξεις για το εξεταστικό σύστημα που αφορά τους αποφοίτους του σχολικού έτους 2015-6. Έτσι υιοθετείται ο όρος «Ομάδα Προσανατολισμού» έναντι του όρου «Κατεύθυνση» που καταργείται και οι προϋποθέσεις διαμορφώνονται λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι πλέον τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα δεν συνδέονται με την απόκτηση απολυτηρίου.

Το σχέδιο νόμου έχει διαρθρωθεί σε κεφάλαια τα οποία καλύπτουν τις γενικές αρχές, το κανονιστικό πλαίσιο αυτοδιοίκησης των Α.Ε.Ι., το προσωπικό των Α.Ε.Ι., τη φοίτηση και τους τίτλους σπουδών.

B. Επί των Άρθρων:

Κεφάλαιο Α΄

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο *άρθρο 1* καταγράφονται οι όροι εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου σε ό,τι αφορούν την Ανώτατη Εκπαίδευση.

Στο *άρθρο 2* ορίζονται τα όργανα διοίκησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Το Συμβούλιο Ιδρύματος του άρθρου 8 του ν.4009/2011 (Α΄ 195) καταργείται και οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τη Σύγκλητο, το Πρυτανικό Συμβούλιο, τον Πρύτανη και τους Αντιπρυτάνεις. Το Τμήμα διοικείται από συλλογικά και μονοπρόσωπα όργανα, τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή του, τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο. Υποδιαίρεση του Τμήματος είναι ο Τομέας, με μονοπρόσωπο όργανο τον Διευθυντή Τομέα και τον Αναπληρωτή του και τη Γενική Συνέλευση του Τομέα. Ο Εσωτερικός Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας θα καθορίσει τις ειδικότερες αρχές, τους κανόνες και τους επί μέρους στόχους των Ιδρυμάτων.

Στο *άρθρο 3* ορίζεται ο τρόπος εκλογής των Πρυτανικών Αρχών των Ιδρυμάτων. Ο Πρύτανης και οι Αντιπρυτάνεις εκλέγονται με καθολική, μυστική ψηφοφορία από ειδικό σώμα εκλεκτόρων που απαρτίζεται από το σύνολο των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Η ευθύνη διεξαγωγής της ψηφοφορίας ανήκει στο απερχόμενο Πρυτανικό Συμβούλιο το οποίο ορίζει Εφορευτική Επιτροπή που αναλαμβάνει να φέρει εις πέρας τη διαδικασία ψηφοφορίας με τη χρήση καλπών. Επιπλέον, ορίζονται οι αρμοδιότητες του Πρύτανη ο οποίος προΐσταται του Α.Ε.Ι. και το διευθύνει, ενώ οι εκλεγμένοι πλέον Αντιπρυτάνεις αναλαμβάνουν αρμοδιότητες που τους αναθέτει η Σύγκλητος με απόφασή της. Ένα από τα βασικά στοιχεία της νομοθετικής παρέμβασης είναι η κατάργηση της ηλεκτρονικής και επιστολικής ψήφου για την εκλογή των μονοπρόσωπων και συλλογικών οργάνων των Α.Ε.Ι. με σκοπό τη ενδυνάμωση της δημοκρατίας και της καθολικής εκπροσώπησης στα Ιδρύματα. Τα όργανα διοίκησης εκλέγονται πλέον από το σώμα των εκλεκτόρων και όχι από μέρος του, χωρίς την διαμεσολάβηση κανόνων που στρεβλώνουν τη δημοκρατική εκπροσώπηση.

Στο *άρθρο 4* ορίζεται η Σύγκλητος ως το ανώτατο συλλογικό όργανο διοίκησης των Α.Ε.Ι. Η σύνθεσή της απαρτίζεται από εκπροσώπους του συνόλου των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας: όλα τα μέλη ΔΕΠ, προπτυχιακούς φοιτητές και Υποψήφιους Διδάκτορες, καθώς και κάθε μέλος του λοιπού προσωπικού του Ιδρύματος. Αρμοδιότητες της Συγκλήτου αποτελούν η χάραξη της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του Ιδρύματος, η γενική εποπτεία της λειτουργίας του, καθώς και η εποπτεία όλων των οργανισμών που το αποτελούν (ερευνητικά ινστιτούτα, εταιρείες αξιοποίησης της περιουσίας του, λογαριασμοί κονδυλίων έρευνας κ.ά.). Ειδική αναφορά γίνεται στην Επιτροπή Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού, το έργο της οποίας αποτελεί πλέον αρμοδιότητα της Συγκλήτου.

Στο *άρθρο 5* ορίζεται το Πρυτανικό Συμβούλιο ως το συλλογικό όργανο μικρής σύνθεσης το οποίο εποπτεύει την εφαρμογή αποφάσεων της Συγκλήτου, εισηγείται τον ετήσιο προϋπολογισμό του Ιδρύματος και μεριμνά για την οργάνωση και λειτουργία της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος.

Στο *άρθρο 6* ορίζεται ότι κάθε Α.Ε.Ι. αποτελείται από Σχολές οι οποίες συντονίζουν και εποπτεύουν τη λειτουργία των Τμημάτων. Όργανα διοίκησης της Σχολής είναι ο Κοσμήτορας και ο Αναπληρωτής του, καθώς και η Κοσμητεία. Ο Κοσμήτορας και ο Αναπληρωτής Κοσμήτορα εκλέγονται κατ' αναλογία του τρόπου εκλογής του Πρύτανη και των Αντιπρυτάνεων από το σύνολο των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας της Σχολής.

Στο *άρθρο 7* περιγράφεται το Τμήμα ως η βασική ακαδημαϊκή και διοικητική μονάδα το οποίο καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το Τμήμα έχει ως μονοπρόσωπα όργανα τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή του και ως συλλογικά όργανα τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος -και των Τομέων που το αποτελούν- σχετίζονται με την κατάρτιση, εφαρμογή και εποπτεία του Προγράμματος προπτυχιακών και μεταπτυχιακών Σπουδών, καθώς και τη συγκρότηση ομάδων για την εσωτερική αξιολόγηση των προγραμμάτων αυτών. Οι Τομείς, πιο συγκεκριμένα, έχουν ως αρμοδιότητα τον συντονισμό της διδασκαλίας των μαθημάτων. Βασικό στοιχείο της νομοθετικής παρέμβασης είναι ο τρόπος εκλογής των μονοπρόσωπων και συλλογικών οργάνων του Τμήματος, καθώς και οι αρμοδιότητες που δίνονται σε αυτά βάσει της διεθνούς επιστημονικής και διοικητικής εμπειρίας.

Στο *άρθρο 8* τροποποιούνται διατάξεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου με στόχο τη δημοκρατική εκπροσώπηση στα εκλεκτορικά σώματα για την εκλογή, εξέλιξη ή μονιμοποίηση μέλους ΔΕΠ στα Α.Ε.Ι. Βασικά στοιχεία των νομοθετικών παρεμβάσεων αποτελούν η διεύρυνση στη σύνθεση των εκλεκτορικών σωμάτων και η τροποποίηση των χρονικών προθεσμιών που αποδεδειγμένα παρακωλύουν τις διαδικασίες εξέλιξεων ή εκλογών νέων επιστημόνων στα Ιδρύματα. Επιπλέον, λαμβάνεται σημαντική μέριμνα αναφορικά στις μετακλήσεις επιστημονικού προσωπικού στα Α.Ε.Ι. με στόχο να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία των Τμημάτων από τα οποία αποχωρούν και μετά την μετάκλησή τους.

Στο *άρθρο 9* τροποποιούνται διατάξεις οι οποίες ορίζουν α) ότι όλα τα Α.Ε.Ι. έχουν δικαίωμα πρόσληψης διδασκόντων με το άρθρο 5 του ΠΔ407/1980 (Α' 112), και β) την αντιστοίχιση του ωραρίου απασχόλησης των διδασκόντων του ΠΔ163/2002 με το αντίστοιχο ωράριο των βαθμίδων Καθηγητών Εφαρμογών και Επίκουρων Καθηγητών των Τ.Ε.Ι.

Στο *άρθρο 10* τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 33 του ν.4009/2011 (Α' 195), οι οποίες σχετίζονται με τη φοιτητική ιδιότητα και την άρση των όρων διαγραφής φοιτητών όπως προβλέπεται στο ισχύοντα νόμο. Επιπλέον, ορίζεται η διαδικασία επανεγγραφής φοιτητών που απώλεσαν αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 80 του ν.4009/2011 (Α' 195). Ορίζεται η διάρκεια τους πλήρους ακαδημαϊκού εξαμήνου και η διαδικασία παράτασής του στις περιπτώσεις που η αναπλήρωση διδακτικών ωρών κριθεί απαραίτητη από τη Σύγκλητο.

Στο *άρθρο 11* περιγράφεται ο υπολογισμός των Διδακτικών Μονάδων.

Στο άρθρο 12 ορίζεται η έννοια του ακαδημαϊκού ασύλου.

Στο άρθρο 13, παράγραφος 1 προβλέπεται η δυνατότητα συμμετοχής στις εκλογές Πρυτανικών και Κοσμητορικών Αρχών όσων μελών ΔΕΠ έχουν εκλεγεί με τις διατάξεις του ν.4009/2011 (Α' 195) και εφόσον οι νέες εκλογές διεξαχθούν έως τις 31.7.2016.

Η παράγραφος 2 ορίζει τη δυνατότητα συμμετοχής στις διαδικασίες εκλογής Πρυτανικών Αρχών, των οποίων η θητεία λήγει εντός του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 3 του παρόντος.

Η παράγραφος 3 ορίζει ρητά τη νόμιμη διαδικασία την οποία οφείλουν να ακολουθήσουν τα Α.Ε.Ι. που δεν έχουν για οποιοδήποτε λόγο εκλέξει ή ολοκληρώσει τη διαδικασία εκλογών Πρυτανικών ή Κοσμητορικών Αρχών.

Η παράγραφος 4 επιλύει λογιστικά ζητήματα που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 του ΠΔ407/1980 (Α' 112) που αφορά στην πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού για την ανάθεση διδακτικού και ερευνητικού έργου στα Α.Ε.Ι.

Η παράγραφος 5 ορίζει την έννοια εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 16 του ν.4009/2011 (Α' 195) με θέμα «καθηγητές», σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 1 του παρόντος το οποίο περιγράφει τις τέσσερις βαθμίδες των μελών ΔΕΠ και ΕΠ Α.Ε.Ι.

Η παράγραφος 6 ορίζει τη διαδικασία συμπλήρωσης ή μη της σύνθεσης του Ε.Σ. για την εκλογή, μονιμοποίηση ή εξέλιξη μέλους ΔΕΠ στις περιπτώσεις που οι διαδικασίες έχουν ξεκινήσει με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν.4009/2011 (Α' 195).

Οι παράγραφοι 7 και 8 ρυθμίζει ειδικά θέματα Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) των Α.Ε.Ι.

Η παράγραφος 9 δίνει το δικαίωμα στους Καθηγητές Εφαρμογών ΤΕΙ να μετατρέψουν τη θέση τους σε τακτική θέση Επίκουρου Καθηγητή σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες, ενώ ο ν.4009/2011 (Α' 195) τους εξαιρούσε έναντι όλων των υπόλοιπων βαθμίδων μελών ΔΕΠ και ΕΠ στα Α.Ε.Ι.

Η παράγραφος 10 ορίζει την τριετία ως το χρονικό διάστημα πέραν του οποίου ένα μέλος ΔΕΠ μπορεί να ζητήσει εξέλιξη στην επόμενη βαθμίδα και να κριθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις.

Η παράγραφος 11 διασαφηνίζει ότι όσα μέλη ΔΕΠ έχουν μονιμοποιηθεί στη βαθμίδα σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις, έχουν δικαίωμα να ζητήσουν εξέλιξη στην επόμενη βαθμίδα χωρίς περαιτέρω χρόνο υπηρεσίας.

Η παράγραφος 12 δίνει το δικαίωμα σε Λέκτορες Πανεπιστημίων και Καθηγητές Εφαρμογών ΤΕΙ οι οποίοι κατέχουν προσωποπαγή θέση να ακολουθήσουν την προβλεπόμενη διαδικασία μετατροπής της στην επόμενη βαθμίδα.

Η παράγραφος 13 ορίζεται η περίπτωση υποβολής αίτησης ανανέωσης θητείας, μονιμοποίησης ή εξέλιξης στην ανώτερη βαθμίδα των επί θητεία μελών ΔΕΠ.

Η παράγραφος 14 ορίζει ότι η μηνιαία αποζημίωση μελών ΔΕΠ για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, καθώς και για τη συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια, δεν

υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος σύμφωνα και με όσα ορίζει η απόφαση 29/2014 της Ολομέλειας του ΣτΕ.

Η παράγραφος 15 ορίζει ότι τα μέλη ΔΕΠ αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το 67^ο έτος της ηλικίας τους.

Η παράγραφος 16 ορίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μέλος ΔΕΠ και ΕΠ Α.Ε.Ι. απέχει υποχρεωτικά από την άσκηση καθηκόντων λόγω στερητικής της ελευθερίας ποινής.

Η παράγραφος 17 προβλέπει τη λειτουργία των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) και την εκπόνηση Διδακτορικών Διατριβών (ΔΔ) σύμφωνα με τη νομοθεσία που ίσχυε πριν τον ν.4009/2011 (Α' 195) και εφαρμόζεται μέχρι σήμερα. Για το σκοπό αυτό και για να μην διατηρηθούν διατάξεις με αντικρουόμενη ισχύ, καταργούνται τα άρθρα 38 και 39 του ν.4009/2011 (Α' 195).

Η παράγραφος 18 αναφέρεται σε θέματα διαφάνειας των Α.Ε.Ι.

Η παράγραφος 19 επιλύει εντός πλαισίου των δυνατοτήτων των Α.Ε.Ι. ζητήματα φύλαξης και καθαριότητας των εγκαταστάσεων των Α.Ε.Ι.

Η παράγραφος 20 καταργεί ρητά τις διατάξεις περί διεθνούς πρόσκλησης για τη διαδικασία εκλογής Πρύτανη.

Η παράγραφος 21 καταργεί ρητά τη συγχώνευση των Οργανισμών Έρευνας και Ανάπτυξης των Α.Ε.Ι. σε Ν.Π.Ι.Δ. όπως οριζόταν στον ν.4009/2011.

Κεφάλαιο Β'

ΕΡΕΥΝΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Στο άρθρο 14 καταργούνται ή τροποποιούνται επί το ορθότερο αφενός μεν το αντικείμενο και ο σκοπός του ν.4310/2014, αφετέρου δε οι ορισμοί που αυτός περιέχει, προκειμένου να αντιμετωπιστούν κενά και ασάφειες και να αποφευχθούν παρανοήσεις. Ειδικότερα, ορίζεται ρητά ότι η ανάπτυξη και η προαγωγή της έρευνας αποτελούν υποχρέωση του Κράτους, σε συμφωνία με το άρθρο 16 του Συντάγματος το οποίο ορίζει ότι «... η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, η δε ανάπτυξη και προαγωγή τους αποτελούν υποχρέωση του Κράτους». Περαιτέρω, τροποποιούνται, μεταξύ άλλων, ακαδημαϊκά αμφίσημοι ή και λανθασμένοι ορισμοί, όπως π.χ. οι ορισμοί της βασικής έρευνας, της αριστείας, καθώς και αυτός του δημόσιου ερευνητικού οργανισμού. Αντίστοιχα, καταργούνται ορισμοί οι οποίοι είτε θα μπορούσαν να δημιουργήσουν παρανοήσεις, καθώς και ορισμοί οι οποίοι δεν έχουν αντίκρισμα εντός του ελλαδικού χώρου (όπως π.χ. ο ορισμός των «εξόχως απόκεντρων περιοχών»). Επίσης, επαναδιατυπώνεται ο ορισμός της έννοιας «έργο ΕΤΑΚ», ώστε να διευρυνθεί η έννοια αυτή ως προς την καινοτομία και τις ερευνητικές υποδομές. Με την νέα διατύπωση συμπεριλαμβάνεται πλέον στην έννοια της καινοτομίας και η παραγωγή καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών/διαδικασιών, ενώ στην έννοια της ερευνητικής υποδομής περιλαμβάνονται πλέον οι ενέργειες και οι δαπάνες για την δημιουργία, την αναβάθμιση, την δικτύωση και την πρόσβαση των ενδιαφερομένων σε αυτές.

Με το *άρθρο 15* τροποποιείται το άρθρο 3 του ν.4310/2014, προκειμένου να αποσαφηνιστεί το πεδίο εφαρμογής του νόμου. Ορίζεται ότι το πεδίο εφαρμογής του νόμου εκτείνεται στο Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών και στα ερευνητικά κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών.

Με το *άρθρο 16* τροποποιείται το άρθρο του άρθρου 4 του ν.4310/2014 και τίθεται ως πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας η χάραξη εθνικής πολιτικής έρευνας και καταργείται, μεταξύ άλλων, η παράγραφος η οποία παρείχε συνοπτικά τις διαδικασίες κατάρτισης της ΕΣΕΤΑΚ, δεδομένου ότι πλέον εισάγεται νέο άρθρο, με αύξοντα αριθμό 5, που αναφέρεται διεξοδικά στις διαδικασίες κατάρτισης της ΕΣΕΤΑΚ.

Με το *άρθρο 17* αναμορφώνεται το περιεχόμενο του άρθρου 5 του ν.4310/2014 και πλέον περιλαμβάνει διατάξεις για τις διαδικασίες κατάρτισης της ΕΣΕΤΑΚ. Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν.4310/2014 καταργούνται, δεδομένου ότι προέβλεπαν την κατάρτιση Σχεδίου Δράσης. Το Σχέδιο Δράσης κρίθηκε περιττό αφού το περιεχόμενό του εν πολλοίς ταυτίζεται με αυτό της ΕΣΕΤΑΚ και η εφαρμογή του θα μπορούσε (μόνο) να καθυστερήσει την υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής που επιλέγει η χώρα. Παράλληλα, οι ανάγκες που αντιμετωπίζονταν με το Σχέδιο Δράσης, μπορούν, σε κάθε περίπτωση, να προβλεφθούν και να αντιμετωπισθούν με έγκαιρο και ουσιαστικό τρόπο στο πλαίσιο της ΕΣΕΤΑΚ.

Με το *άρθρο 18* αναδιατυπώνεται ο οικείος τομέας του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων (άρθρο 6 ν.4310/2014) και η αρμοδιότητα σχεδιασμού και την υλοποίησης της εθνικής πολιτικής ΕΤΑΚ και της διασφάλισης των πόρων χρηματοδότησης των δράσεων ΕΤΑΚ (άρθρο 7 ν.4310/2014).

Με το *άρθρο 19* αναμορφώνονται οι αρμοδιότητες του Γ.Γ.Ε.Τ. και ορισμένες από αυτές μεταφέρονται στον αρμόδιο για ζητήματα έρευνας Αναπληρωτή Υπουργό Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Με το *άρθρο 20* καταργείται το άρθρο 9 του ν.4310/2014, ο οποίος, με τον ορισμό του λεγόμενου «επιστημονικού συνδέσμου» σε κάθε Υπουργείο δημιουργούσε νέες γραφειοκρατικές διαδικασίες και βραδύτητα στην υλοποίηση της ΕΣΕΤΑΚ, χωρίς κανένα προφανές όφελος.

Με το *άρθρο 21* αναδιατυπώνεται το άρθρο 10 του ν.4310/2014, το οποίο προβλέπει τη συγκρότηση Περιφερειακών Συμβουλίων Έρευνας και Καινοτομίας, δηλαδή συμβουλευτικών οργάνων για την υποστήριξη και υλοποίηση της ΕΣΕΤΑΚ σε περιφερειακό επίπεδο. Ειδικότερα, αν και πρόκειται για ένα νέο και ιδιαίτερα χρήσιμο θεσμό προώθησης και διάχυσης της έρευνας, εντούτοις όπως είχαν προβλεφθεί τα εν λόγω Συμβούλια ήταν αφενός μεν δυσλειτουργικά, αφετέρου δε μη αντιπροσωπευτικά, με συνέπεια να ευνοείται η αναπαραγωγή «πελατειακών» δικτύων. Για τον λόγο αυτόν, αναδιατυπώνεται το επίμαχο άρθρο, μεταξύ άλλων, σε ό,τι αφορά τα προσόντα των μελών των εν λόγω Συμβουλίων, καθώς και τη διαδικασία επιλογής και συγκρότησής τους, η οποία μεταφέρεται από τον Περιφερειάρχη στο Περιφερειακό Συμβούλιο. Επίσης, ορίζεται ότι πλέον τα ΠΣΕΚ θα αποτελούνται από 11 και όχι από 7 μέλη.

Με το *άρθρο 22* μετονομάζεται, προς αποφυγή συγχύσεων, το ΕΣΕΤΑΚ σε ΕΣΕΚ και

αναμορφώνεται η αποστολή του. Και τούτο, προκειμένου το Όργανο αυτό να αποτελέσει πραγματικά ένα χρήσιμο εργαλείο για τη χάραξη εθνικής στρατηγικής στην Έρευνα και την Καινοτομία. Επίσης, ορίζεται ότι τα μέλη του ΕΣΕΚ θα είναι 17 και όχι 15, όπως αρχικά προβλεπόταν στον ν.4310/2014.

Με το *άρθρο 23* τροποποιείται το άρθρο 11 του ν.4310/2014 και ρυθμίζονται ζητήματα του τρόπου επιλογής των μελών του ΕΣΕΚ. Και τούτο, προκειμένου το νέο ΕΣΕΚ να συσταθεί με τρόπο γρήγορο, διαφανή και νόμιμο. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ο διαχωρισμός του ΕΣΕΚ σε δύο επιτροπές (την επιτροπή έρευνας και τεχνολογίας και την επιτροπή καινοτομίας και αναπτυξιακών εφαρμογών), προκειμένου να προετοιμάζονται καλύτερα προς την ολομέλεια του ΕΣΕΚ, η οποία και θα λαμβάνει τις οριστικές αποφάσεις. Περαιτέρω, ρυθμίζεται η συγκρότηση των ΤΕΣ και ορίζεται ότι εξακολουθούν να λειτουργούν τα Όργανα τα οποία είχαν συσταθεί και λειτουργούσαν μέχρι τώρα. Αντίστοιχα, ορίζεται ότι από τη συγκρότηση των ΤΕΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν.4310/2014, λήγει αυτοδικαίως η θητεία των ΤΕΣ που συγκροτήθηκαν με το ν. 1514/1985.

Με το *άρθρο 24* τροποποιείται το άρθρο 13α του ν.4310/2014. Καταρχάς, επιχειρείται αναλυτική καταγραφή των ήδη υπαρχόντων και λειτουργούντων ερευνητικών κέντρων, όπως αυτά προβλέπονταν με το ως άνω άρθρο, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 123 του ν. 4316/2014. Επίσης, προστίθενται ορισμένοι φορείς, οι οποίοι λειτουργούν από καιρό, πλην όμως δεν είχαν καταγραφεί στο ως άνω άρθρο. Τέλος, όσον αφορά τους ερευνητικούς εκείνους φορείς που προβλέφθηκαν για πρώτη φορά με το άρθρο 13α του ν.4310/2014, ορίζεται ότι η ίδρυση τους αναστέλλεται έως τις 31.12.2015. Περαιτέρω, ορίζεται με σαφήνεια η διαδικασία της ίδρυσής τους. Και τούτο, με σκοπό αφενός μεν την ίδια τη βιωσιμότητα και την βέλτιστη λειτουργία του κάθε υπό ίδρυση φορέα, αφετέρου δε την προώθηση της Έρευνας σε εθνικό επίπεδο. Εξάλλου, προκειμένου πλέον να διασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια και ο κοινωνικός έλεγχος, ορίζεται ότι πλέον οι ερευνητικοί φορείς θα συνιστώνται, θα συγχωνεύονται και θα καταργούνται με νόμο και όχι με προεδρικό διάταγμα.

Με το *άρθρο 25* τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 15 του ν.4310/2014 και προστίθενται νέες διατάξεις σε αυτό. Και τούτο, με σκοπό αφενός μεν την απλοποίηση της διαδικασίας συγκρότησης των ΔΣ των ερευνητικών φορέων, αφετέρου δε τη βέλτιστη λειτουργία αυτών. Καταρχήν, με σκοπό την μείωση της γραφειοκρατίας, ορίζεται ότι τα διοικητικά συμβούλια συγκροτούνται και ανασυγκροτούνται με απόφαση του αρμόδιου για θέματα Έρευνας Αναπληρωτή Υπουργού Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ρυθμίζεται, επίσης, η διαδικασία ορισμού Προέδρου του ΔΣ σε περίπτωση που ο τελευταίος, για οποιονδήποτε λόγο, ελλείψει ενώ ορίζεται η διαδικασία σε περίπτωση που δεν είναι δυνατός ο σχηματισμός απαρτίας του ΔΣ του ερευνητικού φορέα. Περαιτέρω, ορίζεται ότι ο εκπρόσωπος της ΓΓΕΤ ορίζεται από τον αρμόδιο Υπουργό. Τέλος, εισάγεται ρύθμιση με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα μέλη των ΔΣ δεν θα επιδιώκουν προσωπικά συμφέροντα που ενδεχομένων θα έρχονται σε αντίθεση με αυτά των ερευνητικών κέντρων.

Με το *άρθρο 26* επιδιώκεται τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 16 του ν.4310/2014 που αφορούν τους Διευθυντές των ερευνητικών κέντρων, με σκοπό τον περιορισμό των διοικητικών πράξεων και της γραφειοκρατίας.

Με το *άρθρο 27* καταργούνται οι διατάξεις εκείνες του άρθρου 17 του ν.4310/2014, οι οποίες προέβλεπαν τη θέσπιση Επιστημονικών Συμβουλίων των Ινστιτούτων. Και τούτο, καθ' ό μέτρο επρόκειτο για δυσλειτουργικά όργανα, τα οποία αναμένεται να δημιουργήσουν σειρά οργανωτικών προβλημάτων στη λειτουργία των ερευνητικών κέντρων. Αντί αυτών, επαναφέρονται τα Επιστημονικά Γνωμοδοτικά Συμβούλια των Ινστιτούτων, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 1514/1985 και ορίζεται ότι τα τελευταία ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπει ο ν. 1514/1985, καθώς και αυτές που ο ν.4310/2014 προβλέπει ότι ασκούνται από τα Επιστημονικά Συμβούλια των Ινστιτούτων.

Με το *άρθρο 28* καταργείται σειρά διατάξεων του άρθρου 18 του ν.4310/2014 και το εν λόγω άρθρο αναδιατυπώνεται εκ νέου. Ως βάση του νέου άρθρου έχουν ληφθεί τα άρθρα 15-17 και 20 του ν. 1514/1985, όπως αυτά ίσχυαν μετά την τροποποίησή τους από το ν. 2919/2001. Επιπλέον, στο παρόν άρθρο έχουν συμπεριληφθεί χρήσιμες ρυθμίσεις του άρθρου 18 του ν.4310/2014. Με τον τρόπο αυτό, αφενός μεν διορθώνονται σφάλματα και ασάφειες που περιλαμβάνονταν στο εν λόγω άρθρο, αφετέρου δε επικαιροποιούνται οι αντίστοιχες διατάξεις του ν. 1514/1985 και του ν. 2919/2001.

Με το *άρθρο 29* καταργείται η παράγραφος 7 του άρθρου 21 του ν.4310/2014, η οποία δημιουργούσε ζητήματα σύγκρουσης με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, καθώς και ρυθμίσεις των άρθρων 20 του ν.4310/2014 που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τα οικονομικά των ερευνητικών κέντρων. Επίσης, καταργείται διάταξη του άρθρου 26 που αφορούσε τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Με το *άρθρο 30* αναδιατυπώνεται το άρθρο 23 του ν.4310/2014 που αφορά τη δημόσια χρηματοδότηση των ερευνητικών φορέων. Με την πρώτη παράγραφο αναδιατυπώνεται η παράγραφος 2 του άρθρου 23, ενώ με την δεύτερη παράγραφο αναδιατυπώνονται οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 23 του ν.4310/2014. Με την αναδιατύπωση της παραγράφου 4 επιδιώκεται να διευρυνθεί η εξουσιοδότηση για έκδοση προκηρύξεων έργων ΕΤΑΚ. Με την αναδιατύπωση των παραγράφων 5 και 6 προβλέπεται ότι οι όροι προκήρυξης, υλοποίησης και χρηματοδότησης έργων ΕΤΑΚ, τα οποία χαρακτηρίζονται ως κρατική ενίσχυση και απαλλάσσονται της έγκρισης καθεστώτος, ορίζονται από Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού και Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με τη ρύθμιση αυτή επιτυγχάνεται η μεταφορά στην εν λόγω ΚΥΑ όλου του αναγκαίου εθνικού και κοινοτικού νομικού πλαισίου για την εκτέλεση έργων ΕΤΑΚ που χαρακτηρίζονται ως κρατικές ενισχύσεις, απαλλασσόμενες της έγκρισης καθεστώτος και να ομογενοποιούνται οι κανόνες υλοποίησης αυτών. Με την παράγραφο 3 προστίθεται στην παράγραφο 8 του άρθρου 23 του ν.4310/2014, τέσσερις νέες περίοδοι, οι οποίες αφορούν στην παροχή εξουσιοδότησης, ώστε να μπορεί να προβλέπεται στον οικείο Εφαρμοστικό Οδηγό κάθε προκήρυξης η δυνατότητα να πιστοποιούνται οι δαπάνες και να ελέγχεται η συμμόρφωση προς τους όρους εκτέλεσης ενός έργου ΕΤΑΚ από ορκωτούς ελεγκτές. Αυτή η δυνατότητα θα επιταχύνει την καταβολή προς τους δικαιούχους της δημόσιας χρηματοδότησης και θα αυξήσει την αξιοπιστία στους διενεργούμενους ελέγχους. Εξάλλου, η συγκεκριμένη ευχέρεια χρήσης ορκωτών ελεγκτών είναι καθιερωμένη πρακτική στα προγράμματα της Ε.Ε.

Με το *άρθρο 31* και συγκεκριμένα τις παραγράφους 1, 2 και 4 επαναπροσδιορίζεται η νομική φύση της ένστασης που δικαιούται να υποβάλει ο υποψήφιος δικαιούχος

προγράμματος και προβλέπεται, για λόγους ταχείας εξέλιξης της διαδικασίας, ότι πλέον η εν λόγω ένσταση δεν είναι ενδικοφανής. Με τη παράγραφο 3 επιδιώκεται να διευρυνθούν οι δυνατότητες αξιολόγησης προτάσεων, ώστε εκτός από επιτροπή αξιολόγησης, που προβλέπει η ισχύουσα διάταξη, να μπορεί να ανατίθεται η αξιολόγηση ή/και σε μεμονωμένους αξιολογητές, ο καθένας από τους οποίους θα υποβάλει χωριστή αξιολόγηση. (Αυτή η διαδικασία ακολουθείται εξάλλου και σε άλλα νομικά πλαίσια κρατικών ενισχύσεων). Τέλος, ορίζεται σαφώς ότι διατηρείται σε ισχύ η Υπουργική Απόφαση 2/89316/0025/12-12-2011, με την οποία παρέχονταν η βεβαίωση του Ελληνικού Δημοσίου ότι οι δημόσιοι ερευνητικοί φορείς της χώρας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων θα τηρήσουν υποχρεώσεις που απορρέουν από την εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενου έργου. Η διατήρηση της ισχύος της ανωτέρω απόφασης είναι αναγκαία, προκειμένου να θεωρούνται επιλέξιμες οι προκαταβολές προς τους ερευνητικούς φορείς της χώρας, όταν εκτελούν συγχρηματοδοτούμενο έργο.

Με το *άρθρο 32* τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 27 του ν.4310/2014. Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 αντικαθίστανται οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 27. Η παράγραφος 3 προβλέπει την έγκριση του Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών από το ΕΣΕΤΑΚ και από τα αρμόδια κατά επιστημονικό τομέα ΤΕΣ, πράγμα το οποίο καθιστά εξαιρετικά χρονοβόρα την διαδικασία κατάρτισης του Μητρώου. Με την προτεινόμενη τροποποίηση εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας να συγκροτεί τριμελή επιτροπή από στελέχη της ΓΓΕΤ, η οποία θα είναι αρμόδια να κρίνει την καταλληλότητα και την επάρκεια των υποψηφίων. Η άσκηση της κρίσης αυτής δεν απαιτεί ιδιαίτερη επιστημονική κατάρτιση και δεν δικαιολογείται η ανάθεσή της στο κορυφαίο επιστημονικό Όργανο της χώρας. Η παράγραφος 4, που αντικαθίσταται, προβλέπει την υπογραφή πρακτικού με το οποίο παρέχεται όρκος ή διαβεβαίωση από τους εγγραφόμενους στο Μητρώο ότι θα τηρούν τους νόμους και την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που προσκτώνται. Με τη νέα διάταξη αντικαθίσταται το πρακτικό και ο όρκος από απλή έγγραφη δήλωση των υποψηφίων ότι θα τηρούν τους νόμους και την εμπιστευτικότητα και ότι οποτεδήποτε τους ανατεθεί έργο που έρχεται σε σύγκρουση με συμφέροντά τους οφείλουν άμεσα να το γνωστοποιούν και να απέχουν από τη διαδικασία αξιολόγησής του.

Με το *άρθρο 33* καταργείται το άρθρο 29 του ν.4310/2014 σχετικά με την αξιολόγηση του προσωπικού των ερευνητικών κέντρων και επανέρχονται σε ισχύ τα άρθρα 16 και 17 του ν. 1514/1985, όπως αυτά είχαν τροποποιηθεί και ίσχυαν έως την κατάργησή τους. Ειδικότερα και πέραν των άλλων, το άρθρο 29 ήταν ασαφές και περιείχε πολλές αντιφατικές ρυθμίσεις, γεγονός το οποίο δημιουργούσε εργασιακή ανασφάλεια για το ερευνητικό προσωπικό και διοικητικά προβλήματα για τα ερευνητικά κέντρα. Ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατή παρά η κατάργησή του και η άμεση επαναφορά της προηγούμενης ρύθμισης.

Με το *άρθρο 34* αντικαθίσταται το άρθρο 30 του ν.4310/2014, το οποίο προβλέπει τον εθνικό κατάλογο κριτών. Ειδικότερα, αντί της γραφειοκρατικής διαδικασίας έκδοσης της υπουργικής απόφασης, η οποία προϋπέθετε ονομαστική αποτύπωση όλων ανεξαιρέτως των μελών του εν λόγω καταλόγου, με την τροποποίηση εξορθολογίζεται η διαδικασία. Πλέον, ο εν λόγω κατάλογος περιλαμβάνει αυτοδικαίως όλους τους διευθυντές των

ερευνητικών κέντρων και των ινστιτούτων τους, τους προέδρους των τεχνολογικών φορέων, τους εν ενεργεία καθηγητές και αναπληρωτές καθηγητές ΑΕΙ και εν ενεργεία ερευνητές Α΄ και Β΄ βαθμίδας της ημεδαπής. Και τούτο, χωρίς να απαιτείται και η ονομαστική καταγραφή τους. Παράλληλα, ορίζεται ότι ο εν λόγω κατάλογος θα μπορεί, πέραν των ανωτέρω, να περιλαμβάνει (ονομαστικά) και καταξιωμένους και έγκριτους επιστήμονες της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Σε αντίθεση με την προγενέστερη ρύθμιση, η παρούσα τροποποίηση θεσμοθετεί μια διαδικασία ταχύτερη, σαφέστερη και πιο δημοκρατική.

Με το *άρθρο 35* καταργούνται οι παράγραφοι 9 και 10 του άρθρου 31 του ν.4310/2014, τα οποία όριζαν ότι η παράλειψη υποβολής από το ερευνητικό κέντρο των στοιχείων που απαιτούνται για την αξιολόγησή του εμποδίζει τη δημόσια χρηματοδότησή του. Αν και η αξιολόγηση των ερευνητικών κέντρων κρίνεται αναγκαία, εντούτοις η συγκεκριμένη διάταξη θα μπορούσε, αντί να θεραπεύσει προβλήματα, να δημιουργήσει νέα προσκόμματα στην καθημερινή λειτουργία των ερευνητικών κέντρων.

Με το *άρθρο 36* καταργούνται οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 36 του ν.4310/2014, διότι αντί να ενθαρρύνει την καθ' όλα θεμιτή κινητικότητα των ερευνητών, ρυθμίζει την δυνατότητα ερευνητών που υπηρετούν σε ερευνητικούς φορείς της αλλοδαπής να απασχολούνται εφεξής σε ερευνητικούς φορείς της ημεδαπής, χωρίς κανένα κριτήριο ή προϋπόθεση και χωρίς να ρυθμίζεται η ειδικότερη διαδικασία «μεταφοράς» τους στο ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής. Κάτι τέτοιο, είναι προφανές ότι θα δημιουργήσει σοβαρά εργασιακά προβλήματα για τον ερευνητή, αλλά και οργανωτικά προσκόμματα για το ερευνητικό κέντρο.

Με το *άρθρο 37* καταργείται η πρώτη περίοδος της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του ν.4310/2014, διότι έρχεται σε αντίθεση με τη διάταξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 47 του ίδιου νόμου.

Με το *άρθρο 38* τροποποιείται το άρθρο 93 του ν.4310/2014 και ορίζεται ότι οι εργαζόμενοι με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου που απασχολούνται στα προγράμματα των δημόσιων ερευνητικών φορέων δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις και απασχολούνται σε αυτά, καθ' όλη την διάρκειά τους και μέχρι την λήξη τους, με ανανεούμενες συμβάσεις εργασίας. Και τούτο, χωρίς του περιορισμούς που θέτει ο ν. 2190/1994 και η ΠΥΣ 33/2006. Κατά το μέτρο που το σύνολο των αποδοχών του προσωπικού αυτού δεν επιβαρύνει καθ' οιονδήποτε τρόπο τον κρατικό προϋπολογισμό, με την παρούσα ρύθμιση παρέχεται στους Ερευνητικούς και Τεχνολογικούς Φορείς η απαραίτητη ευελιξία για την έγκαιρη και άρτια εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των ερευνητικών προγραμμάτων και των ερευνητικών συμβολαίων που υλοποιούν.

Με το *άρθρο 39* και συγκεκριμένα την παράγραφο 1 επιχειρείται μια αυθεντική ερμηνεία της διάταξης της παραγράφου 7 του άρθρου 38 του ν. 3205/2003, ως προς τις κατηγορίες εργαζομένων των Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων τις οποίες περιλαμβάνει, λόγω αντιθέτων απόψεων που έχουν διατυπωθεί κατά την ερμηνεία της συγκεκριμένης διάταξης. Είναι σαφές ότι στην πρόθεση του νομοθέτη ήταν να συμπεριλάβει το σύνολο του προσωπικού των Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων και όχι μόνο τους Ερευνητές και τους Ειδικούς Λειτουργικούς Επιστήμονες, όπως αυτό προκύπτει άλλωστε και από την σαφή και αδιάσπικτη διατύπωση «και τις άλλες κατηγορίες

προσωπικού» της εν λόγω διάταξης. Με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αίρεται οποιαδήποτε αμφισβήτηση ως προς την εξαίρεση των προσθέτων αμοιβών του προσωπικού των Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων από τα καταργηθέντα επιδόματα, αμοιβές και αποζημιώσεις, μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 4024/2011. Οι πρόσθετες αμοιβές που προέρχονται από προγράμματα χρηματοδοτούμενα από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους των Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων και δύνανται να καταβάλλονται στο προσωπικό τους, αφενός είναι αδιάφορες για τους σκοπούς που επιδιώκει ο ν. 4024/2011, έτσι όπως αυτοί αναλύονται στην αιτιολογική του έκθεση και αφετέρου δεν επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Αντίθετα, όπως αναφέρει και η αιτιολογική έκθεση του άρθρου 36 παρ. 2 του Ν. 3848/2010, οι εν λόγω αμοιβές «(...) όχι μόνο δεν επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά αποτελούν παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, απασχόλησης νέων ερευνητών και ενίσχυσης των κρατικών εσόδων».

Το άρθρο 40 εισάγει μία αναγκαία διαφοροποίηση του υπολογισμού των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων και του εξοπλισμού, που αποκτώνται από τους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς προς επίδωξη των σκοπών τους ή για την υλοποίηση συγκεκριμένων χρηματοδοτούμενων έργων, σε σχέση με τις γενικές διατάξεις που ισχύουν κατά την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας από τους διάφορους φορείς. Ειδικότερα, οι μικροί συντελεστές που ισχύουν σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν.4172/2013 σε συνδυασμό με την περιορισμένη χρονική διάρκεια των έργων, που υλοποιούν οι ερευνητικοί οργανισμοί, οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στη μη απόσβεση της αξίας των αποκτηθέντων παγίων και εξοπλισμού στη διάρκεια του έργου, για το οποίο προορίζονται. Η δε δαπάνη για την απόκτηση του εν λόγω εξοπλισμού, κατά το ποσοστό που παραμένει αναπόσβεστη, θεωρείται μη επιλέξιμη. Η αρνητική αυτή συνέπεια αλλοιώνει, άλλως καταργεί παντελώς την ουσία και τον σκοπό του ερευνητικού έργου. Όμοια ρύθμιση είχε υιοθετηθεί και με τη διάταξη του άρθρου 65 του Ν.4146/2013, που είχε ενταχθεί στην λήψη, μεταξύ άλλων, μέτρων προς διευκόλυνση και επιτάχυνση της απορρόφησης των κονδυλίων των συγχρηματοδοτούμενων από την ευρωπαϊκή ένωση προγραμμάτων.

Με το άρθρο 41 ρυθμίζονται μεταβατικά ζητήματα που είχαν, κατά κύριο λόγο, δημιουργηθεί από την απουσία αντίστοιχων ρυθμίσεων του ν.4310/2014, με κύριο μέλημα την προώθηση της έρευνας στα ερευνητικά κέντρα και τα ΑΕΙ και την διασαφήνιση των εργασιακών θεμάτων του ερευνητικού και λοιπού προσωπικού. Ειδικότερα, με την πρώτη παράγραφο αντικαθίστούνται όροι που εμπεριέχονταν στο ν.4310/2014, ενώ με την δεύτερη παράγραφο παρατείνεται έως το τέλος του 2015 η προθεσμία προσαρμογής των εσωτερικών κανονισμών των ερευνητικών κέντρων. Με την τρίτη παράγραφο απαλείφεται η κύρωση της αναστολής χρηματοδότησης σε περίπτωση που δεν προσαρμοσθούν εμπροθέσμως οι εσωτερικοί κανονισμοί των ερευνητικών φορέων. Με την τέταρτη και την πέμπτη παράγραφο ρυθμίζονται ζητήματα των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας: αφενός μεν ορίζεται ρητά ότι αυτοί δεν υπάγονται στο δημόσιο λογιστικό και στο π.δ. 113/2010, αφετέρου δε, ειδικά για τους ΕΛΚΕ των ΑΕΙ ορίζεται ότι και για αυτούς (όπως, εξάλλου, και στον υπόλοιπο δημόσιο τομέα) ισχύει το όριο των 20.000 ευρώ για τις απευθείας αναθέσεις σε περιπτώσεις προμηθειών. Με την έκτη παράγραφο ρυθμίζονται ζητήματα μετακινήσεων του προσωπικού των ερευνητικών και των τεχνολογικών φορέων,

ενώ με την έβδομη παράγραφο ρυθμίζονται ζητήματα κρίσης των ΕΛΕ και του εν γένει ειδικού επιστημονικού – τεχνικού προσωπικού (μόνιμου ή με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου), οι οποίοι είχαν υποβάλει αίτηση για κρίση, σύμφωνα με το άρθρο 47 παρ. 6 του ν.4310/2014. Τέλος με τις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 28 ρυθμίζονται θέματα υποτροφιών των ερευνητικών φορέων.

Κεφάλαιο Γ΄

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο *άρθρο 42* ρυθμίζονται θέματα του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων. Ειδικότερα:

1. Στην παράγραφο 1 διαγράφεται η φράση «και στη λειτουργία της Τράπεζας Θεμάτων Εξετάσεων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας, σε συνεργασία με το Ι.Ε.Π.» από τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 16, καθόσον με το παρόν άρθρο καταργείται η αρμοδιότητα του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων ως προς τη λειτουργία της Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας.
2. Ακολούθως, στην παράγραφο δύο προβλέπεται η κατάργηση της περίπτωσης η΄ της παραγράφου 2Α του άρθρου 16, στην οποία ήταν νομοθετικά κατοχυρωμένη ως αρμοδιότητα του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων αρμοδιότητα του η ίδρυση και η λειτουργία της Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας
3. Με την παράγραφο 3 αναριθμούνται οι περιπτώσεις θ΄ και ι΄ της παραγράφου 2Α, σε περιπτώσεις η΄ και θ΄ αντιστοίχως. Η εν λόγω αναρίθμηση είναι αναγκαία λόγω της κατάργησης της περίπτωσης η΄.

Στο *άρθρο 43* ρυθμίζεται η λειτουργία της Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας. Ειδικότερα, ανατίθεται στο Ι.Ε.Π. η λειτουργία της Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας, που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της Οριζόντιας Πράξης 466112 Προγράμματος ΕΣΠΑ, ως προαιρετικό συμβουλευτικό εργαλείο για μαθητές και εκπαιδευτικούς.

Στο *άρθρο 44* ρυθμίζονται θέματα της ΑΔΙΠΠΔΕ. Πιο συγκεκριμένα:

1. Με την παράγραφο 1 καταργούνται οι υποπεριπτώσεις γγ΄ και εε΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.4142/2013, και κατά συνέπεια καταργούνται ως αρμοδιότητες της Αρχής η εποπτεία των διαδικασιών αξιολόγησης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και η κρίση επί των ενστάσεων των περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης, των σχολικών συμβούλων και των διευθυντών εκπαίδευσης κατά των εκθέσεων αξιολόγησής τους.
2. Με την παράγραφο 2 γίνεται η αναρίθμηση των υποπεριπτώσεων δδ΄ και σστ΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.4142/2013, σε υποπεριπτώσεις γγ΄ και δδ΄ αντιστοίχως, η οποία αναρίθμηση είναι απαραίτητη εν όψει της κατάργησης των υποπεριπτώσεων γγ΄ και εε΄.
3. Με την παράγραφο 3 αντικαθίσταται η υποπερίπτωση γγ΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 1, όπως αυτή αναριθμήθηκε, και εντάσσεται ως αρμοδιότητα

της Αρχής η μεταξιολόγηση των συστημάτων αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και του εντοπισμού των αδυναμιών και των τρόπων αντιμετώπισής τους.

4. Με την παράγραφο 4 αντικαθίσταται η υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και προβλέπεται ότι η Αρχή για την επίτευξη της αποστολής της και την άσκηση των αρμοδιοτήτων της υποστηρίζει τις σχολικές μονάδες, τους διευθυντές εκπαίδευσης και τους περιφερειακούς διευθυντές εκπαίδευσης καθώς και γενικότερα τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε κάθε θέμα που αφορά την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

5. Με την παράγραφο 5 αντικαθίσταται η περίπτωση ια' της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν.4142/2013, κατά τρόπον ώστε να προβλεφθεί ότι τα μέλη του Συμβουλίου μπορεί να αναλαμβάνουν και συγκεκριμένες αρμοδιότητες που τους ανατίθενται με απόφαση του Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του προέδρου της Αρχής.

6. Με την παράγραφο 6 αντικαθίσταται η υποπερίπτωση δδ' της περίπτωσης γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 4142/2013 και προβλέπεται ότι ο Διευθυντής είναι διοικητικός προϊστάμενος του ειδικού επιστημονικού και του διοικητικού προσωπικού.

7. Με την παράγραφο 7 καταργούνται: α) η παράγραφος 7 του άρθρου 1 του ν. 4142/2013 που προέβλεπε τη σύσταση πενταμελών επιτροπών αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, β) η παράγραφος 8 του άρθρου 1 του ν. 4142/2013 που ρύθμιζε ζητήματα περί της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και γ) η παράγραφος 9 του άρθρου 1 του ν. 4142/2013 που περιελάμβανε τα γενικά κριτήρια αξιολόγησης.

8. Με την παράγραφο 8 αναριθμούνται οι παράγραφοι 10, 11, 12 και 13 του άρθρου 1 του ν. 4142/2013, σε παραγράφους 7, 8, 9 και 10 αντιστοίχως. Η εν λόγω αναρίθμηση είναι απαραίτητη εν όψει της κατάργησης των παραγράφων 7, 8 και 9 του άρθρου 1.

9. Με την παράγραφο 9 καταργείται η περίπτωση ε' της παραγράφου 13 του άρθρου 1, η οποία προέβλεπε ότι υποβάλλονται στην Αρχή τα προγράμματα δράσης και οι εκθέσεις αξιολόγησης που προβλέπονται στο άρθρο 32 του ν. 3848/2010.

Στο *άρθρο 45* ρυθμίζονται θέματα αναπληρωτών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα, αντικαθίσταται η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 59 του ν.3966/2011 (Α' 118), έτσι ώστε εκπαιδευτικοί οι οποίοι προσλαμβάνονται στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου να διαγράφονται από τους πίνακες για το σχολικό έτος που διανύεται κατά την ανακοίνωση της πρόσληψης, εφόσον δεν αναλαμβάνουν για οποιονδήποτε λόγο υπηρεσία εντός πέντε ημερών από την ανακοίνωση της πρόσληψής τους ή αναλαμβάνουν υπηρεσία και παραιτούνται κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους.

Στο *άρθρο 46* ρυθμίζονται θέματα Ιδιωτικών Σχολείων, Φροντιστηρίων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Κέντρων Ξένων Γλωσσών. Ειδικότερα:

1. Στην παράγραφο 1 απαγορεύεται η λειτουργία εσωτερικών φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών στα ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
2. Στην παράγραφο 2 τα φροντιστήρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τα Κέντρα Ξένων γλωσσών υποχρεώνονται να καταθέτουν στις οικείες διευθύνσεις εκπαίδευσης το αναλυτικό εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων από όπου να προκύπτει ο αριθμός των Τμημάτων και των μαθητών του κάθε τμήματος, οι ώρες διδασκαλίας του κάθε μαθήματος και ο διδάσκων της κάθε διδακτικής ώρας.
3. Στην παράγραφο 3 οι ιδιοκτήτες των φροντιστηρίων και των κέντρων ξένων γλωσσών υποχρεώνονται να καταθέτουν στις διευθύνσεις εκπαίδευσης αντίγραφα των συμβάσεων εργασίας που έχουν συνάψει με τους διδάσκοντες και ορίζεται να γίνεται ο έλεγχος των τυπικών προσόντων των διδασκόντων από τις διευθύνσεις εκπαίδευσης. Στις διευθύνσεις εκπαίδευσης κατατίθενται επίσης και οι συμβάσεις εργασίας των διδασκόντων. Οι διευθύνσεις εκπαίδευσης εκδίδουν βεβαιώσεις όπου αναγράφεται η χρονική διάρκεια της σύμβασης και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας του κάθε διδάσκοντα.
4. Στην παράγραφο 4 ορίζονται οι ημέρες διακοπών και αργιών των Φροντιστηρίων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Κέντρων Ξένων Γλωσσών.
5. Στην παράγραφο 5 ορίζεται το εβδομαδιαίο ωράριο πλήρους διδασκαλίας στα Φροντιστήρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών καθώς και ο αριθμός των ενσήμων που αυτό συνεπάγεται.
6. Στην παράγραφο 6, αναδιατυπώνεται η παράγραφος 10 του άρθρου 20 της Υπουργικής Απόφασης με αρ. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8.10.2002 (Β' 1340), ώστε οι προϊστάμενοι των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να είναι και διοικητικοί και πειθαρχικοί προϊστάμενοι των ιδιωτικών σχολείων, των φροντιστηρίων και των αντίστοιχων εκπαιδευτικών με δικαίωμα άσκησης διοικητικού και πειθαρχικού ελέγχου.
7. Στην παράγραφο 7, αναδιατυπώνεται η παράγραφος 30 του άρθρου 24 της Υπουργικής Απόφασης με αρ. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8.10.2002 (Β' 1340) ώστε να δίνεται η αρμοδιότητα στους προϊσταμένους των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να εποπτεύουν και να ελέγχουν τη λειτουργία και το έργο των ιδιωτικών σχολείων, των φροντιστηρίων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και των κέντρων Ξένων Γλωσσών.

Στο άρθρο 47 ρυθμίζονται θέματα Ειδικής Εκπαίδευσης. Ειδικότερα:

1. Στην παράγραφο 1 αντικαθίστανται οι όροι «Ειδική Αγωγή» και «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» με τον όρο «Ειδική Εκπαίδευση» (Special Education) όπως ισχύει διεθνώς, σε εναρμόνιση με τις Διεθνείς Συμβάσεις για τα Δικαιώματα των Αναπήρων.
2. Στην παράγραφο 2 (α, β, γ, δ) προσδιορίζεται το πλαίσιο εργασίας των εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης, οι οποίοι συμμετέχουν ισότιμα στη σχολική ζωή και έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχει όλο το προσωπικό του σχολείου. Προβλέπεται ότι το ωρολόγιο πρόγραμμα συνδιαμορφώνεται από τον εκπαιδευτικό του τμήματος σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό της παράλληλης στήριξης. Προβλέπεται ότι η παράλληλη στήριξη εντός του ωραρίου του εκπαιδευτικού μπορεί

να περιλαμβάνει και το ολόημερο πρόγραμμα. Επιλύονται προβλήματα σχετικά με τη λειτουργία των διαλειμμάτων και την παράλληλη στήριξη. Διευκρινίζεται ότι την ευθύνη του μαθητή με παράλληλη στήριξη, σε κάθε σχολική εκδήλωση αλλά και στα διαλείμματα, την έχει το σχολείο. Ρυθμίζεται ο τρόπος βαθμολογίας του μαθητή με παράλληλη στήριξη, τόσο στις δύο τελευταίες τάξεις του δημοτικού σχολείου όσο και σε όλες τις τάξεις του γυμνασίου, ο οποίος λαμβάνει το μέσο όρο της βαθμολογίας του εκπαιδευτικού του τμήματος και του εκπαιδευτικού της παράλληλης στήριξης

3. Στην παράγραφο 3 (α,β) ορίζεται η λειτουργία των ΣΜΕΕ με τάξεις ή με βαθμίδες ή με μικτό σύστημα τάξεων και βαθμίδων. Αφήνεται η επιλογή του αναλυτικού προγράμματος στο Διευθυντή και στο σύλλογο του προσωπικού του σχολείου, με την έγκριση του σχολικού συμβούλου ΕΕ. Τα διαλείμματα στις ΣΜΕΕ της επαγγελματικής εκπαίδευσης μπορεί να γίνονται ανά δίωρο. Έτσι τα εργαστήρια μπορούν να λειτουργούν χωρίς να διακόπτονται οι εργαστηριακές ασκήσεις. Η διάταξη αυτή δεν είναι δεσμευτική επειδή καθορίζεται σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες των μαθητών.
4. Στην παράγραφο 4, δίνεται η δυνατότητα, για λόγους αντικειμενικών δυσκολιών, σε νησιωτικές και παραμεθόριες περιοχές της χώρας, να ιδρύονται τμήματα ανεξάρτητα από τον ελάχιστο αριθμό των μαθητών.
5. Στην παράγραφο 5 καθορίζονται αρμοδιότητες σχετικές με τη χωροταξία των ΣΜΕΕ.
6. Στην παράγραφο 6 προβλέπεται η δυνατότητα εκπόνησης προγραμμάτων συνεκπαίδευσης μεταξύ συστεγαζόμενων ή όμορων σχολείων γενικής και ειδικής εκπαίδευσης.
7. Ρυθμίζονται θέματα ωραρίου διευθυντών ΣΜΕΕ.
8. Προβλέπεται η παράταση φοίτησης ενός έτους για τους μαθητές των ΕΕΕΕΚ της τελευταίας τάξης που δεν ολοκλήρωσαν την πρακτική άσκηση. Δίνεται έτσι η δυνατότητα στους μαθητές που θα ολοκληρώσουν την πρακτική άσκηση να λάβουν πτυχίο με επαγγελματικά δικαιώματα επιπέδου 2.
9. Εναρμονίζεται το ωράριο του ΕΕΠ που υπηρετεί σε ολιγοθέσιες ΣΜΕΕ, με το ωράριο των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στα ίδια σχολεία.
10. Προβλέπεται ότι το ΕΕΠ μπορεί να μετατάσσεται μεταξύ άλλων και σε κλάδους εκπαιδευτικών.
11. Μετονομάζεται ο κλάδος ΔΕ1 Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (ΕΒΠ) σε ΔΕ Ειδικού Βοηθητικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΒΕΠ) και ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην υπηρεσιακή του κατάσταση, τη μισθοδοσία του και τα καθήκοντα του. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση καθίσταται απολύτως σαφές ότι το ΕΒΕΠ ανήκει στην κατηγορία του εκπαιδευτικού προσωπικού, αμείβεται όπως και οι εκπαιδευτικοί της κατηγορίας ΔΕ και μπορεί να μετατάσσεται σε θέσεις διοικητικού προσωπικού, σε θέσεις κλάδων ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού καθώς και σε θέσεις κλάδων εκπαιδευτικών. Καθίσταται επίσης σαφές ότι το ΕΒΕΠ ασκεί μεταξύ άλλων και βοηθητικά εκπαιδευτικά καθήκοντα.
12. Η παράγραφος 15 του άρθρου 28 του ν.4186/2013 αντικαθίσταται έτσι ώστε στα σχολεία της γενικής εκπαίδευσης, σε κάθε τμήμα, να μειώνεται ο μέγιστος αριθμός των μαθητών κατά τρεις, για κάθε μαθητή με σοβαρή αναπηρία που φοιτά σε αυτό και εφόσον δεν υποστηρίζεται από εκπαιδευτικό παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης.
13. Αντικαθίσταται στο ορθό προηγούμενη λανθασμένη διάταξη.

14. Θεσμοθετείται επιτροπή στο ΙΕΠ για την εξέταση και την αναγνώριση της συνάφειας των μεταπτυχιακών τίτλων και των διδακτορικών διπλωμάτων με την ειδική εκπαίδευση. Με υπουργικές αποφάσεις ρυθμίζονται η συγκρότηση και η λειτουργία της επιτροπής, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για την αναγνώριση της συνάφειας καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Στο *άρθρο 48* ρυθμίζονται θέματα καθ' υπέρβασην εγγραφής αποφοίτων Λυκείων που έχουν βραβευθεί σε Ολυμπιάδες. Ειδικότερα:

1. Στην παράγραφο 1, αντικαθίσταται η παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν.3194/2003 (ΦΕΚ 267 Α'), όπως συμπληρώθηκε με την παρ.3 του άρθρου 9 του Ν.3748/2009 (ΦΕΚ 29 Α') και με την παρ. 11 του άρθρου 38 του Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ 24 Α' ώστε κάτοχοι απολυτηρίου Γενικού Λυκείου ή ΕΠΑΛ, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο Λύκειο διακρίθηκαν σε Βαλκανικούς Αγώνες ή Διεθνείς Ολυμπιάδες ή Ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς σε μαθήματα του Λυκείου, να εγγράφονται καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων σε σχολές, τμήματα ή εισαγωγικές κατευθύνσεις τμημάτων των Πανεπιστημίων, εφόσον το μάθημα στο οποίο έχουν διακριθεί στις Ολυμπιάδες, περιλαμβάνεται στα μαθήματα της Ομάδας Προσανατολισμού που έχουν επιλέξει οι υποψήφιοι στην τελευταία τάξη.
2. Στην παράγραφο 2 η ισχύς του παραπάνω μέτρου ορίζεται να άρχεται από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 και να αφορά στους κατόχους απολυτηρίου Γενικού Λυκείου ή ΕΠΑΛ του σχολικού έτους 2015-16 κι εφεξής.

Στο *άρθρο 49* περιγράφονται οι καταργούμενες διατάξεις που αφορούν στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Τέλος, στο *άρθρο 50* ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.